

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžo/28/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015200727
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:7015200727.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a z členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Soni Langovej v právnej veci navrhovateľky: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom v F., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody č. 12, v konaní o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporcu sp. zn. 4754/2015-KaKE, r. z. 35452/2015 zo dňa 27.05.2015 o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sp/51/2015-27 zo dňa 7. marca 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sp/51/2015-27 zo dňa 7. marca 2016 p o t v r d z u j e.

Účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 10Sp/51/2015-27 zo dňa 7. marca 2016, potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 4754/2015-KaKE, r. z. 35452/2015 zo dňa 27.05.2015, ktorým navrhovateľke nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákona č. 327/2005 Z. z.“ alebo „zákon o bezplatnej právnej pomoci“) z dôvodu, že vec, s ktorou sa navrhovateľka na odporcu obrátila, nespĺňala požiadavku § 6 ods. 1 písm. b/ zákona o bezplatnej právnej pomoci, t.j. išlo o zrejme bezúspešnú vec.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a uviedol, že odporca sa za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytnutie právnej pomoci zaoberal otázkou zrejmej bezúspešnosti sporu. Podľa základnej definície posudzovania zrejmej bezúspešnosti sporu bolo potrebné prihliadnuť na to, či právo

nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu. Súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie vydané na základe správneho uváženia nevybočilo z hľadísk a medzi stanovených zákonom. K námietke navrhovateľky, že rozhodnutie pracovníka odporcu neguje postavenie všeobecných súdov Slovenskej republiky krajský súd uviedol, že odporca je povinný zaoberať sa kumulatívnym splnením podmienok poskytnutia právnej pomoci, pričom tento vychádzal z platného právneho stavu interpretovaného súdnou praxou.

II.

Navrhovateľka vo svojom odvolaní voči napadnutému rozsudku Krajského súdu v Košiciach uviedla, že odporcovi predložila relevantné dôkazy, o ktorých môže rozhodovať iba príslušný súd, pričom takáto právomoc odporcovi neprislúcha. Vo svojom odvolaní sa ďalej zaoberala medializovanými informáciami o stave súdnictva a spochybnila právny názor prvostupňového súdu, ktorý vychádzal z niektorých rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a nevzal do úvahy rozhodnutia v prospech žiadateľov. Odporcovi a krajskému súdu vyčítala účelovosť a nezákonnosť umožňujúcu nezákonnú činnosť sudkyne Okresného súdu Košice II.

Poukázala na rodinné prepojenie rôznych zložiek orgánov verejnej moci a vyjadrila presvedčenie, že na pridelenie advokáta zo strany odporcu má zákonný nárok.

Žiadala napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušiť.

III.

Odporca vo svojom vyjadrení k odvolaniu zotrval na zákonnosti a správnosti napadnutého rozhodnutia a žiadal odvolací súd, aby rozsudok Krajského súdu v Košiciach potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle ust. § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP < v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. <.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. < v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. <.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. <.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk 'http://www.nsud.sk' (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. < v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. <.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je namieste priznať úspech.

Podľa ust. § 244 ods. 1 O.s.p., v < správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov v prípadoch, sa postupuje podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti O.s.p., (§ 250l ods. 1 O.s.p. <.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo

v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p. <.).

V prejednávanej veci odporca nepriznal navrhovateľke nárok na právnu pomoc poskytovanú podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci, a to v občianskoprávnom spore vedenom na Okresnom súde Košice II. pod sp. zn. 15C/28/2013 <.. V predmetnom konaní navrhovateľka ako žalobkyňa v druhom rade, spolu s manželom podala dňa 04.03.2013 žalobu na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 800 000 € voči sudkyňi Okresného súdu Košice II. Žalovaná sudkyňa JUDr. H. D. mala zneužiť svoje postavenie, účelom ktorého malo byť napomáhanie k spáchaniu organizovaného zločinu vykonaného súkromnou spoločnosťou, Profesionálna dražobná spoločnosť s.r.o., Košice, vykonaním dobrovoľnej dražby titulom výkonu záložného práva záložného veriteľa, Ing. G.A.. Sudkyňa bola rodinne prepojená s osobami konajúcimi v mene uvedenej dražobnej spoločnosti a z tohto dôvodu umožnila vykonať nezákonnú dobrovoľnú dražbu.

V spise sa nachádza podanie zo dňa 24.10.2014, v ktorom Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky podalo informáciu, že vo veciach trestných oznámení vedených pod číslami PPZ - 126/ BPK- V- 2010, ORP- 326/7 - OEK - KE- 2013, KRP- 105/ OVK- KE- 2010, ORP- 2149/1 - OJP- KE- 2008, bolo vyšetrovanie ukončené buď odmietnutím alebo zastavením trestného stíhania, pričom všetky sťažnosti proti rozhodnutiam policajtov v uvedených veciach boli zamietnuté prokurátorom.

Z uznesenia zo dňa 30.07.2013 vo veci oznámenia manžela navrhovateľky vo veci podozrenia zo zločinu vydierania, podozrenia zo zneužívania právomoci verejného činiteľa, korupcie, závažného zločinu zosnovania zločineckej skupiny a ďalších závažných zločinov vo vzťahu k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXXX a LV č. XXXXX, spočívajúcich v zriadení záložného práva, na ktorých sa mala podieľať JUDr. D. spolu s ďalšími osobami vyplýva, že podanie oznamovateľa bolo odmietnuté, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania. V trestnej veci vedenej pod číslom ČVS: ORP- 1504/7 - OEK- KE- 2013 zo dňa 22.07.2013 pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa a iných trestných činov, ktorého sa okrem iných mala dopustiť aj JUDr. D., bola vec odmietnutá, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania. V odôvodnení predmetného uznesenia je uvedené, že trestné oznámenie neobsahovalo skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že došlo k naplneniu zákonných znakov obzvlášť závažného zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa. V danom prípade neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali podozrenie o spáchaní trestného činu.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že navrhovateľka požiadala odporcu dňa 10.03.2015 o poskytnutie právnej pomoci vo veci na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vedenej na Okresnom súde Košice - okolie sp. zn. 15C/28/2013. Odporca rozhodnutie zo dňa 27.05.2015, ktorým navrhovateľke nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci odôvodnil tým, že nebola vylúčená bezúspešnosť sporu, čím žiadateľka nespĺnila jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc, na základe čoho odporca nebol povinný zaujať stanovisko aj ohľadom na stav

materiálnej núdze žiadateľky. Poukázal na písomnosť konajúceho súdu zo dňa 05.03.2015, ktorým vyzval navrhovateľku na upresnenie - opravu návrhu, na popísanie, akým spôsobom JUDr. D. zasiahla do práva navrhovateľky na ochranu osobnosti, ako sa znížila dôstojnosť navrhovateľky. Navrhovateľka vo svojom doplnení návrhu uviedla, že žalovaná jej spôsobila obrovskú škodu, obrovskú ujmu na verejnosti, úmyselne umožnila svojmu švagrovi G., aby ju za jej pomoci spoločensky znemožnil, celé mesto vedelo, že sa voči nim koná dražba a umožnila oblepenie domu oznámením o konaní dražby. Uvedeným spôsobom ich poškodila aj zdravotne. Jej manžel bol v minulosti vážny podnikateľ a konaním žalovanej sa stal zdevastovaným na duši a existencii. Žalovaná za pomoci svojho švagra uskutočnila nezákonnú a neoprávnenú dobrovoľnú dražbu a úmyselne manipulovala viac ako 2 roky v súdnom spore, v ktorom konala nezákonne. Škoda vo výške 800 000 € je len čiastkovou škodou, ktorá predstavuje hodnotu nehnuteľnosti (str. č. 4 doplnenia návrhu, doručeného súdu dňa 05.05.2015).

Žiadateľka neoznačila žiadne dôkazy o vzniknutej škode vo výške 800 000 €. Obsah dokladov, ktoré žiadateľka centru predložila je v zjavnom rozpore s jej tvrdeniami obsiahnutými v žalobe na ochranu osobnosti ako i v následnom doplnení. Odporca skonštatoval, že na základe uvedených dôvodov nebolo možné vylúčiť zrejmu bezúspešnosť sporu, ktorá jej jednou z podmienok na poskytnutie právnej pomoci.

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje na špecifiká občianskoprávnej ochrany osobnosti, vychádzajúce z druhého oddielu druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky, ktorá upravuje základné ľudské práva a slobody. Subjektom osobnostných práv môže byť len fyzická osoba.

Predmetom ochrany osobnosti človeka je podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka najmä život a zdravie, občianska česť a ľudská dôstojnosť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy.

Ochrana občianskej cti a ľudskej dôstojnosti je občianskoprávnou úpravou chránená v rôznych spoločenských vzťahoch. Podmienkou poskytnutia ochrany osobnosti je neoprávnený zásah do jej osobnostných práv. Neoprávnený zásah musí byť spôsobilý privodiť ujmu osobnosti človeka. Nemajetková ujma je riešenie zodpovednosti za škodu, keď nedovolený zásah nesmeruje proti majetku a neznamena priamu stratu na majetku, ale sa spravidla prejavuje vo sfére osobnostných práv. Náhradu za takto utrpenú nemajetkovú ujmu riešia vo svojich ustanoveniach viaceré právne normy, ktorých základ je spravidla daný ochranou osobnosti podľa občianskeho práva, napríklad zverejnenie nepravdivých údajov a informácií v médiách, nemajetková ujma na zdraví, ujma spôsobená orgánom štátu nezákonným rozhodnutím a podobne.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona o bezplatnej právnej pomoci, tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci v občianskoprávných veciach, obchodnoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“).

Podľa § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

Podľa § 6 ods. 2 zákona o bezplatnej právnej pomoci, podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a/ a b/ musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

Podľa § 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci, pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum

prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Centrum právnej pomoci je štátna rozpočtová organizácia, ktorá poskytuje právnu pomoc podľa tohto zákona svojimi zamestnancami, určenými advokátmi a mediátormi (§ 5 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci). Centrum právnej pomoci, skúma každú žiadosť žiadateľa a vyhodnocuje ju z hľadiska splnenia podmienok podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci, osobitne podmienok podľa § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci. Zákon zároveň stanovuje kritériá pre posudzovanie splnenia ním stanovených požiadaviek (§ 6a až § 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci).

Spornou skutočnosťou v prejednávanej veci je otázka posúdenia, či vo veci vedenej na Okresnom súde Košice II. pod sp. zn. 15C/28/2013 <. možno vo vzťahu k navrhovateľke konštatovať zrejmu bezúspešnosť (§ 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci), ktorá ju vylučuje z poskytnutia právnej pomoci poskytovanej odporcom podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci.

Najvyšší súd upriamuje pozornosť navrhovateľky na ust. § 24 ods. 5 zákona č. 586/2003 Z. z. <. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 <. Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), v zmysle ktorého advokát môže poskytnúť právne služby za zníženú odmenu alebo bezplatne, ak to odôvodňujú osobné pomery alebo majetkové pomery klienta alebo je na to iný dôvod hodný osobitného zreteľa. Navrhovateľka sa môže o právnu pomoc vo veci uchádzať priamo u advokáta. Bezplatné poskytnutie právnej pomoci je pre advokáta len možnosťou a záleží výlučne od jeho osobného rozhodnutia, či takéto zastupovanie prijme, pretože v takomto prípade mu nevzniká nárok na odmenu hradenú štátom (§ 25 zákona o advokácii).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny a v súlade so zákonom potvrdil. Rozhodnutie odporcu obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, pri hodnotení dôkazov postupoval v medziach zákona a logického uvažovania, všetky dôkazy hodnotil v ich vzájomnej súvislosti a prihliadal na všetko, čo v konaní vyšlo najavo. Z týchto podstatných dôvodov napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. Navrhovateľka v konaní nebola úspešná, preto jej súd právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, odporcovi tento nárok zo zákona nevyplýva.

V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.